

Hazard ve městě

Na posledních dvou schůzích zastupitelstva města Sokolov před prázdninami jsem informoval o regulacích hazardních her, které připravoval Parlament České republiky. Chtěl jsem obrátit pozornost zastupitelů na závažný sociální problém a vyvolat diskuzi o jeho řešení.

Dovolím si na začátku stručnou rekapitulaci problému a začnu osobním názorem. Jako psycholog vím, že hazard zneužívá přirozené lidské potřeby hravosti a soutěžení tím, že je spojuje s iluzí rychlého zbohatnutí. Hráčská závislost, která z tohoto neblahého spojení vzniká, ničí lidské osudy, ožebračuje a rozvrací rodiny a devastuje lidské vztahy. Prostře-

dí hráčů a heren na sebe váže kriminalitu. Hazardem vyvolané náklady na různé sociální dávky, na léčbu, na výdaje policie a soudů zaplatí společnost. Nabízí se jednoduché řešení: zákaz heren.

Víme však z historie, že absolutní prohibice negativní jev neodstraní, pouze ho přesune do podsvětí. Kriminální prostředí nelegálních heren by produkovalo ještě více zla a neštěstí než legální, státem regulovaný herní průmysl. Dnešní legalizace hazardu je tedy volbou menšího zla.

Problém je ale v tom, že regulace jaksi nefunguje. Stát vložil loterijním zákonem veškeré pravomoci do rukou ministerstva financí. Potlačil možnost rozhodování obcí, které si dnes nemohou určit, do kterých lokalit herny vyká-

žou, aby neobtěžovaly občany a nekazily děti. Případně zda-li vůbec herny na svém katastru strpí. Města s takovým omezením svých pravomocí nikdy nesouhlasila. Vždy požadovala, aby mohla rozhodovat zejména o umístění heren, protože sociální patologie s nimi spojená má vliv na kvalitu života v obci. Ministerstvo, které se tváří, že je schopno zajistit regulaci heren lépe než města, přitom samo nedodržuje pravidla, která si jako autor zákona stanovilo. Například porušuje v zákoně uvedený zákaz umístování heren v blízkosti škol, zdravotnických zařízení, budov pro veřejnost.

Pověstným světlem na konci tunelu měla být novela loterijního zákona, která před prázdninami

vznikla na půdě Sněmovny a byla bez prodlení schválena Senátem. Ta dávala obcím pravomoci, po kterých tak dlouho volaly. Nakonec však byla, pro mě nepochopitelně, zastavena prezidentským vetem.

Jakousi cenu útěchy pro města představuje možnost vybírat poplatky za hrací přístroje ve výši až 20 000 korun ročně za jeden automat. Tyto peníze může radnice použít na rozvoj kultury, sociálních služeb, sportu. Je to sice malá náplast na škody způsobené hazardem, ale městům peníze mnohdy přijdou vhod. Ale ani to pořádně nefunguje. Kámen úrazu je v definici, co je to hrací přístroj. Zákon si neumí poradit s moderními hracími videoterminály napojenými na síť, které se

zastaralé technické definici vymykají. Takže v praxi to vypadá třeba tak, že v herně stojí jeden klasický herní automat a vedle něho videoterminál, který zvenčí vypadá téměř stejně jako ten klasický. Ovšem město dostává poplatky jen za ten starší. Není divu, že za poslední dva roky vzrostl počet videoterminálů v hernách několikanásobně, protože to bylo pro majitele výhodné. To platilo donedávna. Bez velkého mediálního rozruchu, který provázel neúspěšnou novelu loterijního zákona se ve stejné době Senátu podařil husarský kousek: prosazení novely zákona o místních poplatcích, která opravila zastaralou definici herního přístroje. Definice je nyní tak univerzální, že zahrnuje všechny tech-

nické modifikace automatů. Nic nebrání, aby města vydávala vyhlášky zpoplatňující všechny hrací přístroje bez rozdílu. V České republice už to řada obcí udělala.

Moje výzva k zastupitelstvu šla stejným směrem a ještě o kousek dál. Navrhoval jsem, aby si město udělalo inventuru počtu všech hracích přístrojů. Aby vědělo, kolik mu nové poplatky vynesou. A nebude také na škodu, když si udělá přesný přehled o umístění heren, protože se to bude brzy hodit. Jsem totiž přesvědčen, že novelu loterijního zákona již není možné dál brzdit a že nová Sněmovna obcím jejich pravomoci dříve nebo později vrátí.

PhDr. Pavel Čáslava
senátor PČR, člen Rady města Sokolov